

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Resp. 3. Prædestinatio, physicè sumpra, consistit non in actu intellectus tantùm, aut actu voluntatis tantùm, sed in actu intellectus simul & actu voluntatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

ARTICULUS I.

Utrum sit in Deo prædestinatio; quid sit, & quorum sit.

RESPONSIO I.

Datur in Deo prædestinatio. Ita S. Thomas hic q. 23, ar. 1, in O. & est de fide.

Prob. Nam esse in Deo prædestinationem, manifestè docent sacre Scripturæ. Sic enim loquitur Apostolus Rom. c. 8. *Quos præseruit, & prædestinavit, ... quos autem prædestinavit, hoc & vocavit, &c.* & Ephel. cap. 1. *Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum, &c. in quo (Christo) etiam & nos sorte vocati sumus, prædestinati secundum propositum ejus, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue.* Hinc S. Prosper in resp. 1. ad objectiones Gallorum sic ait: *Prædestinationem Dei nullus Catholicus negat.* Ratio autem est, quia de fide certum est Deum electis providere, eos dirigendo, & quasi transmittendo ad finem suum, qui est vita æterna, & ad quem naturalibus arbitrii sui viribus perungere non possunt, quemque proinde nunquam attingerent, nisi ad illum à Deo dirigerentur, & quasi transmitterentur, Ut enim ait S. Thomas loco citato, *Ad illud, ad quod non potest aliquid virtute sua natura pervenire, oportet quod ab alio transmittatur, sicut sagitta à sagittante mittitur ad signum.* Unde proprie loquendo rationalis creatura, que est capax vite æternæ, perducitur in ipsam, quasi à Deo transmissa. Atqui dirigere electos, & quasi illos transmittere ad finem suum ultimum eo propè modo, & seclusis imperfectionibus, seu salva arbitrii libertate, quo sagitta à sagittante ad scopum dirigitur, & transmittitur, est electos destinare ad finem suum ultimum: Nam, ut ibidem ait S. Doctor, *destinare est mittere.* Ergo Deus in tempore electos suos ad finem suum ultimum destinavit, & consequenter in æternitate prædestinavit, præconciendo scilicet & prædestinando in æternitate rationem illos dirigendi in tempore, & quasi transmittendi ad finem illum. Quod adhuc melius intelligitur ex modo dicendis.

RESPONSIO II.

Prædestinatio est absoluta & efficax, ab æterno facta, preparatio mediorum, quibuscum electi salutem æternam infallibiliter consequuntur.

Prob. 1. ex S. Augustino, cujus in hac præsertim materia vestigiis inhaerere volumus. Sic autem loquitur lib. de præd. Sanct. c. 10. *Inter gratiam porro & prædestinationem hoc tantum interest, quod prædestinatio est gratiæ preparatio, gratia vero jam ipsa donatio.* Et paulò inferius eod. cap. *Prædestinatio Dei, que in bono est, gratiæ est, ut dixi, preparatio: gratia vero est ipsius prædestinationis effectus.* Nomine autem gratia ipsum omnia media, electis ad consequendam salutem gratis collata, intelligere, extra omne dubium est, Et lib. de bono persev. cap. 14. *Hæc prædestinatio sanctorum nihil aliud est, quam præscientia scilicet & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur.* 2. Ex S. Thoma hic q. 23, ar. 1, in O. ubi ait: *Ratio transmissionis creature rationalis in finem vite æternæ, in Deo scilicet ab æterno præexistens, prædestinatio nominatur.* Et art. 2. in O. *Manifestum est, quod prædestinatio est quedam ratio ordinis aliquorum in salutem æternam, in mente divina existens.* Et ad 3. *Deus ab æterno preparavit prædestinando, concipiens rationem ordinis aliquorum in salutem.* Quid autem aliud est hæc ratio transmittendi & ordinandi (efficaciter scilicet) creaturam rationalem ad vitam æternam, quam Deus ab æterno in mente sua præconcepit, & præconciendo creaturam rationalem prædestinavit, quam collectio illa mediorum, qua Deus in tempore utitur ad perducendam, & qua re ipsa perducit creaturam rationalem ad vitam æternam? Ergo, juxta S. Thomam, prædestinatio non est aliud quam absoluta & efficax, &c. Ratio est, quia, ut dicit S. Thomas ar. 2. in O. prædestinatio est pars providentiæ. At provi-

dentia est preparatio mediorum, quibus res perducuntur à Deo ad finem, ad quem ab ipso ordinantur, ut docet idem q. 22, ar. 1. in O. *Ipsa igitur, ait, ratio ordinis rerum in finem, providentia in Deo nominatur.* Unde Boetius 4. de Consol. dicit, *quod providentia est ipsa divina ratio in summo omnium principe constituta, que cuncta disponit.* Ergo prædestinatio, &c.

Nota obiter. Hæc preparatio, qua prædestinationem constituit, duplex habet subjectum: subjectum quod, & subjectum cui. Subjectum quod, sunt media efficacia, & cum affectione vite æternæ connexa, qua preparantur. Subjectum cui, est homo, vel Angelus, cui media illa preparantur. Item hæc preparatio sumi potest dupliciter, activè scilicet, & passivè. Activè sumpta, sunt actus divini, quibus homini vel Angelo media preparantur: passivè verò sumpta, sunt ipsa media homini vel Angelo preparata. Hæc igitur preparatio primo modo sumpta, est prædestinatio. Secundo modo sumpta, est effectus & objectum prædestinationis. Unde cum dicimus prædestinationem esse preparationem, &c. preparationem, non passivè, sed activè sumimus. Quod erat observandum.

RESPONSIO III.

Prædestinatio, physice sumpta, consistit non in actu intellectus tantum, aut actu voluntatis tantum, sed in actu intellectus simul, & actu voluntatis.

Prob. Ex S. Augustino lib. de bono persev. c. 17. ubi ita loquitur: *In sua, que falli, mutarique non potest, præscientia, opera sua futura disponere, id omnino nec aliud quidquam est, nisi prædestinare.* Unde sic argumentor. Ex S. Augustino Deum prædestinare, nihil aliud est, quam Deum in sua præscientia disponere media, quibus infallibiliter in tempore electos perducitur ad vitam æternam. Atqui hæc dispositio realiter includit duos actus, unum scilicet intellectus, proponentis media illa ut connexa cum affectione vite æternæ; & alterum voluntatis media illa eligentis, vel, si vis, approbantis scientiam divinam, qua media illa proponentem: hæc enim dispositio aliud esse non potest realiter, quam scientia divina, ut per voluntatem divinam approbata, qua vitalis propositio talium mediorum: quia Deus in sua præscientia disponere non potest media deliberando: nam deliberatio locum habere non potest in Deo. Unde superest, ut Deus in sua præscientia media disponat, præcisè ex innumeris mediis, qua præscientia divina exhibet, hæc, & non illa eligendo, & approbando. Quod est præscientiam divinam, innumera simul media exhibentem, approbare, ut hæc exhibet media, & non ut exhibet alia; quia ut hæc exhibet media, planè congruit finibus, quos intendit Deus, & modo quo gloriam suam extrinsecam procurare vult. Ergo, &c. Sed

Ad horum clariorem intelligentiam quatuor instantia rationis distingui possunt. In primo Deus certò & infallibiliter novit, quid quilibet homo vel Angelus acturus vel non acturus esset sub quacumque conditione possibili, ad rem pertinente, & consequenter novit media omnia, quibus quilibet homo vel Angelus in qualibet hypothese non solum posset perducì, sed etiam perduceretur ad gloriam, si adhiberentur. In secundo Deus ex innumeris illis mediis certa eligit certis hominibus vel Angelis, seu quod idem est, pro certis hominibus vel Angelis scientiam suam futuribilem, qua proponentem certa media, approbat ut finibus suis congruentem. In tertio absolute & efficaciter vult certa illa media exequi, seu, quod idem est, operari in tempore secundum scientiam suam futuribilem, qua proponentem certa illa media. In quarto, non solum certò præcisè hæc media ut futura, sed etiam clarè & intuitivè videt ut existentia pro eo tempore, quo existent, & homini vel Angelo subministrantur. Primum instans prædestinationem antecedit. In secundo existit prædestinatio. Tertium & quartum prædestinationem subsequuntur. In primo instanti nondum est prædestinatio, quia nondum est activa dispositio mediorum certorum, sed omnia adhuc sunt in scientia divina præcisè indeterminata. In secun-

secundo jam est prædestinatio, quia jam est activa dispositio & præparatio mediorum certorum pro certis hominibus, vel Angelis, ad salutem æternam certissime perducendis, cujus activæ dispositionis & præparationis correlativum est passiva eorundem mediorum dispositio & præparatio, quæ nihil aliud est, quàm media illa pro certis hominibus vel Angelis præparata & ordinata; & sic, ut loquar cum S. Thoma, jam est ratio *transmissionis creature rationalis in finem vite æternæ, ratio ordinis aliquorum in salutem æternam in merito divina existens*. Tertium & quartum instans pertinent ad gubernationem, seu ad executionem prædestinationis, quia pertinent ad executionem dispositionis & præparationis factæ.

Ex his autem apertum est, scientiam divinam non esse prædestinationem, quæ est scientia omnium mediorum, quibus adhibitis qualibet creatura rationalis salvaretur; nam sub hoc respectu est solum causa directiva prædestinationis: neque etiam præcisè quæ est scientia horum mediorum, quibus adhibitis hi homines vel Angeli salutem consequerentur; nam sub hoc præcisè respectu nondum est ad hos homines vel Angelos determinata, sed est adhuc pendens, & hos homines vel Angelos ad nihil adhuc destinat: neque ut est merus intuitus existentie mediorum pro eo tempore, pro quo erunt, & per illa hi homines vel Angeli ad gloriam transmittentur; nam sub hoc respectu solum intuetur executionem prædestinationis, & effectus illius ut existentes pro eo tempore, quo re ipsa existent: sed prædestinationem esse, quæ est scientia certorum mediorum, ut talis approbata pro certis hominibus vel Angelis, & ad illos determinata per actum divinæ voluntatis electivum, quia scilicet hoc ipso quod scientia divina, ut est certorum mediorum, approbatur pro certis hominibus, vel Angelis, & per hanc approbationem ad illos determinatur, hoc ipso, inquam, certis illis hominibus vel Angelis efficaciter disponuntur & præparantur media cum salute connexa, & sic ab æterno certi illi homines vel Angeli prædestinantur in scientia divina ad finem vite æternæ, per certa media in tempore postea destinandi, & quasi transmittendi in re ad finem illum per media illa.

Prædestinatio igitur, etiam in recto sumpta, est præscientia divina, & electio seu propositum divinum: est enim scientia, qua Deus non quidem simul ratione, sed simul tempore certè & infallibiliter novit per talia media hominem, vel Angelum ad gloriam perventurum, si adhibeantur; & clarè atque intuitivè videt hominem, vel Angelum per media illa ad gloriam pervenientem in tempore; quamvis non sit hæc scientia secundum utrumque respectum, sed solum secundum primum. Est etiam electio seu propositum divinum. Electio enim & propositum illud, est actus quo voluntas divina scientiam divinam, ut est talium mediorum, certissime transmissurorum hominem, vel Angelum, si adhibeantur, approbat, & approbando ad hominem vel Angelum determinat, ut causam salutis illius directivam. Hinc in Scripturis prædestinatio modò præscientia, modò electio vel propositum nominatur, ut patet ex Rom. cap. 8. *Quos præscivit, & prædestinavit*. Ex ead. cap. 11. *Non repulit plebem suam, quam præscivit*. Ex Ephel. cap. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti*. Ex Rom. cap. 8. *Qui secundum propositum vocati sunt sancti*. Apostolum imitatur Augustinus, ut lib. de prædest. Sanct. cap. 10. *Prædestinatio Deus præscivit ea, que fuerat ipse facturus*. Et lib. de bono persev. c. 14. *Hæc prædestinatio Sanctorum nihil aliud est, quàm præscientia & præparatio beneficiorum, &c.* Et adhuc lib. de prædest. c. 18. *Quomodo eligeret eos, qui nondum erant, nisi prædestinando? Elegit ergo prædestinans nos..... ipse quippè operatur secundum propositum suum, ut simus in laudem gloriæ eius: propter quod nos vocavit, prædestinans ante mundi constitutionem*. Ex hoc Simonnet Theol. Tom. I.

proposito ejus est illa electorum propria vocatio, quibus omnia cooperantur in bonum, quia secundum propositum vocati sunt sancti. Apostolus igitur, & post eum Augustinus, indifferenter utuntur vocabulis præscientiæ, electionis, & propositi, ad significandam supernaturalem Dei erga illos, qui salvantur, providentiam: quia nimirum providentia illa est præscientia cum electione seu proposito, electio seu propositum cum præscientia: sic ut præscientia, electio & propositum non dicantur de providentia in obliquo, nisi grammaticaliter.

RESPONSIO IV.

Prædestinatio est hominum, non quidem omnium, sed certorum tantum.

Et 1. quod homines prædestinentur, post S. Augustinum docet S. Thomas hic q. 23. ar. 1. in O. & est de fide. Apostolus enim locis resp. 1. laudatis, & aliis similibus, manifestè loquitur de hominibus. Similiter S. Prosper verbis eadem resp. allegatis, de hominum prædestinatione loquitur, sicut & S. Augustinus lib. de bono persev. cap. 18. cum ait: *Hoc scio, neminem contra istam prædestinationem, quam secundum Scripturas sanctas defendimus, nisi errando disputare potuisse*. 2. Quod non omnes, sed tantum certi homines prædestinentur, docet S. Augustinus lib. de prædest. Sanct. lib. de bono persev. &c. Et S. Thomas hic q. 23. ar. 1. in O. juncto ar. 3. in O. & est de fide. Nam 1. Christus dicit, Matth. cap. 20. & 22. *Multi sunt vocati, pauci vero electi*. Nominè autem electionis prædestinationem intelligit, ut apertè colligitur ex parabolis, quas his verbis concludit. Multi itaque juxta mentem Christi vocantur, sed pauci vocantur secundum propositum. Multi vocantur, sed pauci vocantur quomodo illis congruit ut vocantem sequantur; & pauci sic vocantur, quia pauci sunt prædestinati. Paucos porro dicit electos Christus, non absolutè, sed relatè ad reprobos. 2. Apostolus sic loquitur ad Rom. cap. 8. *Scimus quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, his qui secundum propositum vocati sunt sancti. Nam quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui... quos autem prædestinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit*. Cum autem dicit Apostolus, *his qui secundum propositum, &c.* apertè significat non omnes, etiam Deum diligentes, vocatos esse secundum propositum ad sanctitatem, quia nimirum illi tantum vocantur ad sanctitatem secundum propositum, qui perseverant in sanctitate: at non omnes in sanctitate perseverant, sed multi inter iustos ab illa ante mortem excidunt, & in peccato moriuntur. Item cum Apostolus dicit, *Quos prædestinavit... hos & glorificavit*; apertè dicit prædestinationem esse eorum tantum, qui re ipsa glorificantur: at non omnes glorificantur. 3. Joannes Apostolus epist. 1. cap. 2. hæc habet: *Et nunc Antichristi multi facti sunt. Ex nobis prodierunt: sed non erant ex nobis: nam si fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum: sed ut manifesti sint, quoniam non sunt omnes ex nobis, supple, Deus permisit, ut in apertam hæresim & apostasiam deficerent*. Apostolus piè credens omnes eos, ad quos scribebat, esse de numero prædestinatorum; de Hæresiarhis, contra quos invehitur, dicit: *Non erant ex nobis*, hoc est, non erant nobiscum prædestinati: nam si fuissent, utique nobiscum in vera Christi fide & sanctitate perseverassent. Audiamus Augustinum lib. de bono persev. cap. 8. ubi sic ait: *Ex duobus piis, cur huic donetur perseverantia usque in finem, illi autem non donetur, inscrutabiliora sunt judicia Dei. Illud tamen fidelibus debet esse certissimum, hunc esse ex prædestinatis, illum non esse. Nam si fuissent ex nobis, aut unus prædestinatorum, qui de peccatore Domini bibebat hoc secretum, mansissent utique nobiscum. Quid est, queso, Non erant ex nobis?... Nonne utrique à Deo creati?... nonne utrique vocati fuerant, & vocantem secuti, utrique ex impiis justificati...*